

Thema Familie en Gevoelens

Hoe deze lestips te gebruiken?

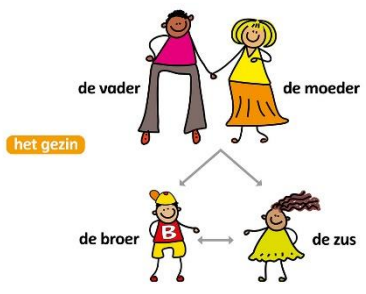
Ga met de groep in de kring zitten rondom het digibord waar de praatplaat van LOGO3000 klaarstaat of print de plaat uit en laat deze aan de kinderen zien. Volg dan de lestips die hieronder per dag beschreven staan. De lestips worden per dag beschreven, **maar deze mogen ook over meerdere dagen verspreid worden.**

Algemene lestips:

- Duidelijk en langzaam spreken. Herhaal en herformuleer waar nodig.
- Maak gebruik van intonatie, mimiek, gebaren en aanwijzen, dit versterkt het begrip.
- Maak gebruik van echte materialen om te laten zien.
- Het is niet erg om stiltes te laten vallen, leerlingen hebben denktijd nodig om te schakelen in talen.
- Herhaal iedere dag de woorden van de dagen ervoor nog even.
- Laat de kinderen de woorden ook in de eigen taal benoemen.
- Kies uit de lestips de onderdelen waarvan jij denkt dat de groep ze leuk vindt en die voor jou ook behapbaar zijn.
- Zorg voor veel speelgoed in de ruimte waar je zit. Lego, kapla, een huishoek, verkleedkleden, een garage met auto's, knutselspulletjes etc. (er is vast van alles ingezameld).
- Gebruik de beschikbaar gestelde 500 woorden als praatplaat. Klik deze open op het digibord. Laat ook het woord horen in het Oekraïens
- Als het lukt, print de platen uit en hang deze op een 'woordmuur'. Kinderen mogen altijd 'spieken' op de woordmuur en woorden aanwijzen ter ondersteuning in de communicatie.
- Kijk of het lukt om boeken rondom het thema te verzamelen, bijvoorbeeld via de bibliotheek.
- Deze links verwijzen naar consolideerspelletjes (spelletjes om de woorden te oefenen): [LOGO3000 in Oekraïens - LOWAN](#)
- Onthoud dat de kinderen van jou het meest leren. Jouw manier van praten gaan zij nadoen, dus verplaats je steeds in hen. Hoe ver zijn ze al? Wat begrijpen ze? Hoe kan ik het nog duidelijker zeggen en voordoen?
- Gebruik ook de liedjes/filmpjes als een goede manier om te herhalen. Veel liedjes zijn qua Nederlands nog te moeilijk, zing dan alleen de aangeboden woorden mee.
- Als je filmpjes en liedjes kijkt, vertel er dan altijd in heel simpele taal bij wat je ziet en wijs het aan. Dan haal je de belangrijkste woorden eruit, waarvan je wilt dat de kinderen die leren.

Aandachtspunt:

Het thema Familie kan gevoelig liggen. Veel vaders zijn immers nog in de Oekraïne en vechten in de oorlog. Ook grootouders zijn vaak achtergebleven en veel kinderen hebben een nauwe band met hun opa en oma. Schat zelf goed in of de groep dit aan kan. Heb je een Oekraïense leerkracht als ondersteuner, schakel haar dan zeker in! Zij kan vertalen en aangeven wat wel en wat niet kan. Het kan ook een heel goede uitwerking hebben en een uitlaatklep voor de kinderen zijn doordat ze er over gaan praten en tekenen. Voor elkaar kunnen ze ook een grote steun zijn, ze zitten immers veelal in hetzelfde schuitje. We hebben daarom thema Gevoelens aan thema Familie toegevoegd, zo kunnen de kinderen ook direct een Nederlands woord koppelen aan hun emoties. **Zorg ervoor dat je de achtergrond van de kinderen enigszins kent. Als het goed is, dan is dat bij de intake naar voren gekomen.**

Dag 1:			
cluster	thema	woorden	Groep, seizoen, praatplaat
4	het gezin	het gezin de moeder de vader de broer de zus	Groep 1, winter

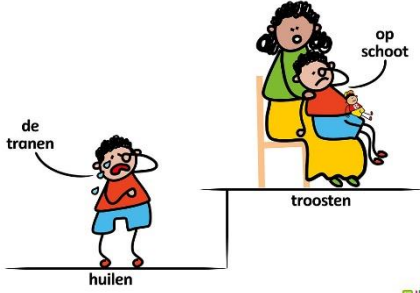
Lestips het gezin:

- Deze praatplaat gaat uit van het traditionele gezin. Als bij een of meerdere kinderen het gezin anders is samengesteld, dan is dat als het goed is bij de intake naar voren gekomen. Houd daar dan rekening mee; soms is er alleen een mama of alleen een papa. Er kunnen ook twee papa's zijn of twee mama's. Doe dit alleen als dit in jouw groep speelt. Kijk goed in die intake; wat is wijsheid.
- Klik de praatplaat open en benoem de plaatjes met de woorden. Laat ze ook in het Oekraïens horen. Leg uit dat dit een gezin heet.
- Probeer of je de kinderen kunt laten vertellen of zij broers en/of zussen hebben. Leer meteen ook broertje en zusje aan, als blijkt dat de broers en zusjes nog klein zijn.
- Koppel ook jongen en meisje aan broer en zus. Een mooie kans om deze woorden weer eens te herhalen.
- Het kan nog lastig zijn voor de kinderen om in het Nederlands te vertellen hoe hun gezin is samengesteld. Laat hen een tekening maken. Ze mogen er natuurlijk ook de namen bijschrijven.
- Oudere kinderen hebben misschien wel foto's op hun telefoon. Als ze willen dan kunnen ze hun familie laten zien.
- Heb je ondersteuning? Misschien is het handig om de groep bij dit thema nog wat vaker te verdelen. Je kunt ook de helft van de groep aan het tekenen zetten en met de andere helft in gesprek gaan.
- Liedje/filmpje over familie [Kinderliedjes | Tekensfilm | IK BEN IK | Minidisco | DD Company - YouTube](#)
- Bij dit filmpje worden de namen van de vingers uitgelegd adhv papa, mama, broertje, zusje. Idee: laat op de vingers een papa, mama, broer, zus etc tekenen. Dan kunnen de kinderen meedoen met het liedje [Kinderliedjes | Tekensfilm | DE FAMILIE VINGER | Minidisco - YouTube](#)
- Hetzelfde concept maar dan met juf Roos [Zing mee met Juf Roos • Het vingerlied • Liedje - YouTube](#).
- Van papier of stof kun je ook gemakkelijk vingerpoppetjes maken [VINGERPOPPETJES MAKEN | Zin in Zappelin | NPO Zappelin - YouTube](#)
- Filmpje over familie. [Familie - Onderbouwd Woordenschat - YouTube](#). In dit filmpje worden ook een aantal andere basiswoorden herhaald.

Is er contact met de familie in de Oekraïne? Laat de kinderen een mooie tekening maken voor hun familie. Maak er een foto van en stuur die op. Handig is om dat via de ouders te doen, omdat je van hen het telefoonnummer hebt.			
Dag 4:			
4	gevoelens	blij boos woest verdrietig	Peuters, lente, liedje

Lestips bij gevoelens:

- Herhaal eerst alle woorden van de voorgaande praatplaten.
Tijd voor een toneelstukje. Wie wil vader, moeder, opa, oma, kind zijn? Zorg voor wat verkleedkleden.
Opdracht: opa en oma komen op visite. Jij bent als leerkracht de verteller. Kijk eens of de kinderen dit al kunnen. Houd het simpel. 'Vader en moeder zitten op de bank. Ze lezen een boek. Broer en zus zijn met de lego aan het spelen. Trrring.... Daar gaat de bel. Hé, wie zou dat zijn? Naam broer: doe jij eens open! Oh dat zijn opa en oma. Kom gauw binnen. Willen jullie koffie?..... etc. Terwijl jij als leerkracht vertelt, spelen de aangewezen kinderen het uit.
- Klik de praatplaat over gevoelens open.
- Waren broer en zus (noem de namen van de kinderen die dit speelden) blij toen opa en oma binnen kwamen? Wijs op de praatplaat 'blij' aan en laat het woord in het Oekraïens horen.
- Er is vast een kind die verteld heeft dat opa of oma niet meer leeft of nog in de Oekraïne is. Speel daarop in. Soms ben je verdrietig. Wijs het meisje op de praatplaat aan dat verdrietig kijkt. Doe dat zelf ook na. Hoe kijk je als je verdrietig bent? Laat de kinderen het na doen. Je kunt natuurlijk ook een andere aanleiding tot verdrietig zijn gebruiken; 'Als je gevallen bent en je hebt pijn, dan moet je soms huilen Dan ben je verdrietig.'
- Laat door het na te spelen ook boos en woest aan de orde komen. Wie kan er heel woest kijken? Wanneer ben je woest?
- In veel groepen worden de emoties dagelijks aangegeven door een soort gevoelsthermometer. Hang 4 picto's met de verschillende emoties onder elkaar en laat de kinderen, met bijv een knijpertje met hun naam erop, op de picto's aangeve hoe ze zich voelen. Voor ideetjes zie [Gevoelsthermometer knutselen - Google Zoeken](#).
- Voor duidelijke picto's rond gevoelens, zie ook [Sclera picto's](#). Typ in het zoekvenster bijvoorbeeld 'boos' in en je vindt wat je zoekt. Print ze eventueel op A4 uit en schrijf het woord boos eronder. Door de picto aan te wijzen van hoe het kind zichzelf voelt, kun je als leerkracht daar gemakkelijker op in spelen.
- Dit liedje maakt mooi de verschillende gevoelens duidelijk. **Aandachtspunt:** Er worden wel weer andere woorden in gebruikt, ipv boos wordt er kwaad gezongen en ipv blij zingen ze over vrolijk. Kijk zelf of dit handig is voor je groep. Sommige groepen zullen het prima aan kunnen om nog wat woorden erbij te leren. Andere groepen zullen dit verwarrend vinden. Dan kun je dit liedje beter niet doen. [gebarenliedje Vandaag ben ik zo.... - YouTube](#)

Dag 5:			
9	troosten	huilen tranen troosten op schoot	Peuters, lente, liedje de tranen huilen troosten op schoot

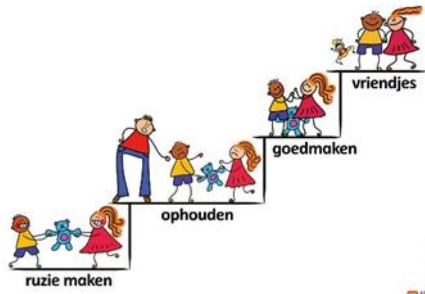
Lestips bij troosten:

- Herhaal de woorden van de platen hiervoor en gebruik daar eens een liedje voor dat de kinderen erg leuk vinden of waarvan jij denkt dat het heel goed is om te herhalen. Natuurlijk kun je ook de praatplaten 1 voor 1 openklikken en op deze manier de woorden herhalen.
- Het woord 'troosten' leent zich er goed voor om uit te spelen. Heb je een handpop of een poppenkastpop? Dat is heel aansprekend en met de pop kun je goed gevoelens uitbeelden. Laat de pop eens heel verdrietig zijn. Wie van de kinderen kan de pop troosten? Dit kan ook een kind heel goed uitbeelden, bij gebrek aan een pop. Maak één van de kinderen, die dat aan kan, duidelijk dat hij bang of verdrietig moet spelen. Troost hem/haar dan als leerkracht of laat een van de andere kinderen dat doen.
- Leg aan de hand van de praatplaat de woorden huilen en tranen uit. Pak troosten er nog even bij en laat de woorden in eigen taal horen. 'Op schoot' nemen vinden niet alle kinderen fijn. Een pop is dan handig en of schat zelf in welke kind dat niet naar vindt. Aanwijzen op de praatplaat kan natuurlijk ook.

Dag 6:			
24	het gevoel	gevoel vrolijk bang	Groep 1, herfst, liedje bang het gevoel vrolijk

Lestips bij het gevoel:

- Vergeet de consolideerspelletjes niet om de woorden te herhalen! Dat kan bij het begin van de dag maar ook heel goed tussendoor.
- Klik de praatplaat van vandaag open en leg het gevoel uit als 'Hoe voel je je?' Hebben jullie een gevoelsthermometer gemaakt? Pak die er dan bij. Goed om die iedere dag even in te zetten. Speel er op in als je denkt dat dat nodig is. Je leert de kinderen steeds beter kennen, dus dat is ook steeds beter in te schatten. Bijv als je ziet dat een kind steeds aangeeft dat hij boos is, dan moet je daar wel iets mee doen. Bij sommige kinderen zie je op een gegeven moment dat het 'boos zijn' steeds na een paar minuten verdwijnt en dat het kind dan weer aangeeft dat het 'blij' is. Dan lost het zich vanzelf op. Als het kind echter 'boos, verdrietig of bang' aan blijft geven, kijk dan of je erachter kunt komen wat er aan de hand is.
- Beeld uit wat 'bang' is. Een handpop kan hierbij weer heel handig zijn, maar ook jij zelf kan dit natuurlijk prima uitbeelden.

Laat de kinderen tekenen of verven waar zij bang voor zijn. Dit kan emoties oproepen. Als kinderen dit niet willen dwing ze niet!			
Dag 7:			
5	ruzie	ruzie maken ophouden goedmaken vriendje	Peuters, herfst
Lestips bij ruzie: - Start weer met de woorden van gevoelens te herhalen. Doe dit eens door het de kinderen uit te laten beelden. Wie kan raden wat Timo uitbeeldt? Is hij bang of juist blij? Bij de oudere kinderen kun je er een wedstrijdje van maken. Verdeel de groep in kleinere groepen. Wie heeft de meeste goed? - Dan is de praatplaat van ruzie aan de beurt. Misschien kun je aanhaken bij een ruzie die pas geleden gebeurd is. Zo niet, dan speel je het uit. De praatplaat kun je hier heel goed bij gebruiken. Laat de verschillende stappen goed zien. - Dit kan een mooi moment zijn om de kinderen wat regels aan te leren hoe om te gaan met ruzies. Duidelijk moet zijn dat je elkaar geen pijn mag doen. Niet slaan, schoppen of schelden. Lelijke woorden tegen elkaar zeggen of pesten, kan immers ook pijn doen. Je zult hiervan veel middels gebaren en toneelspel duidelijk moeten maken, tenzij je een ondersteuner hebt die de taal van de kinderen spreekt. - Je kunt de regels met elkaar op papier zetten, dmv een tekening of picto's. Met picto's van deze site kun je goed laten zien wat wel en wat niet mag; Sclera picto's. Zoek op gevoelens en gedrag. - Vriendjes en vriendinnetjes komen hierbij ook aan de orde. Het woord vriendin staat niet op de plaat, maar bied het wel aan. - Vraag aan de kinderen of ze al een vriend of vriendin in Nederland hebben. De kans is groot dat ze een kind uit de groep aanwijzen. Had je ook vrienden of vriendinnen in de Oekraïne? Dit maakt vast ook veel los. Laat de kinderen hier weer over tekenen. Neem uitgebreid de tijd om hierover na te praten. Wie heb je getekend? Hoe heten ze? Zijn ze van je school? Heb je contact met ze? Hoe? - Doe dat napraten in kleine groepjes. Laat de overige kinderen dan een andere activiteit doen. Bijvoorbeeld groep A maakt een kleurplaat over vrienden kleurplaat vrienden - Google Zoeken. Groep B maakt van klei hun allerbeste vriend(in) en met de derde groep praat jij over hun tekening. Na een periode (15-20 min) laat je de groepen doorschuiven. Zo komt iedere groep een keer aan de beurt om met jou te praten.			